

Report on Master Thesis

Institute of Economic Studies, Faculty of Social Sciences, Charles University in Prague

Student:	Tomáš Zelený
Advisor:	Josef Stráský
Title of the thesis:	Modelling of government spending and endogenous tax rates in New Keynesian models – the case of Czech Republic

OVERALL ASSESSMENT:

Magisterská práce Tomáše Zeleného *Modelling of government spending and endogenous tax rates in New Keynesian models – the case of Czech Republic* se původností a kvalitou blíží k nejlepším magisterským pracem obhájeným v minulosti na IES FSV UK a bezesporu si zaslouží ohodnocením stupněm *výborně*.

Práce využívá model dynamické stochastické všeobecné rovnováhy (autor jej v textu též označuje jako model s rysy odpovídajícími přístupu nového keynesovské ekonomie – možná by stálo za to v rámci rozpravy v průběhu obhajoby tuto charakteristiku blíže vysvětlit, neboť podle mého soudu použitý model spojuje s novokeynesovským přístupem pouze předpoklad cenové rigidity motivované existencí kladných transakčních nákladů spojených se změnou ceny, zatímco ostatní předpoklady a konstrukční prvky modelu mají s novým keynesovstvím /natož s Keynesovou *Všeobecnou teorií!*/ shodné pouze elementární vlastnosti všeobecně užívané v modelech národního hospodářství). Do tohoto modelu autor zavádí různé případy fiskálního pravidla resp. fiskálního cíle (zpracované autory různých, často protichůdných názorových proudů) a na základě údajů o vývoji české ekonomiky vyhodnocuje vhodnost použití těchto jednotlivých případů fiskálního pravidla (cíle) pro popis ekonomiky ČR resp. fiskálního chování vlády ČR. Ocenění zaslouží především originální reinterpretace Baxterova a Kingova modelu s dichotomními vládními výdaji do podoby vhodné pro zpracování v rámci modelu dynamické stochastické všeobecné rovnováhy (str. 12 – 24).

Pro zájemce o fiskální politiku ČR vyvstává nad prací otázka užitečnosti použitých teoretických popisů fiskálního chování vlády – určité pro případ ČR, a zřejmě i obecně. Ekonomická teorie, má-li mít smysl, by měla pracovat se stylizovanými fakty (N. Kaldor), tj. s abstrakcemi reprezentujícími zjednodušené, avšak typické vlastnosti objektivní reality získanými na základě pozorování. Použité modely výdajového chování vlád však lze podle mého soudu (i omezených subjektivních praktických zkušeností) za stylizovaná fakta (tj. věrnou modelovou reprezentaci reality) lze považovat jen velmi těžko. Tak například „acyklický model“ R. Barra počítá s tím, že vláda se snaží během ekonomického cyklu udržet konstantní daňový výnos. To ale předpokládá v době růstu, kdy míra zdanění autonomně roste, snižovat daňové povinnosti poplatníků (sazby nebo zdanitelný základ), a naopak je zvyšovat v době poklesu. Takové systematické chování lze těžko konstatovat i u americké ekonomiky, jejíž zkušenost má tento model reprezentovat.

Co se týče modelů vyhodnocených jako nejvhodnějších pro českou ekonomiku – procyklický model A. Alesiny a model dichotomních výdajů M. Baxtera a R. Kinga – pracují jako s klíčovým fenoménem pro směřování (části) vládních výdajů s uspokojováním zájmů zájmových skupin, případně s korupcí. Politika ale je (prakticky vždy v demokratickém státě a v dlouhém období i v diktatuře) uspokojováním dílčích zájmů zájmových skupin. Výdaje sloužící „všeobecnému blahu“ lze definovat jen velmi obtížně a je jich malá množina (obrana, bezpečnost... ostatně, mají na obraně vždy zájem všechny skupiny, např. i národnostní menšiny?). Rozdělení výdajů na „politické“ a „ekonomické“ je podle mého soudu vysoce arbitrární, má-li jít o praktickou klasifikaci existujících výdajů (např. různých položek rozpočtu). Totéž se týká korupce: výdaj motivovaný korupcí zpravidla uspokojuje nějakou existující širší potřebu (např. stavbu dálnice), „jenom“ bývá vyšší než nezbytně nutný.

Prakticky orientovaný čtenář si tedy klade otázku, zda podobně orientovaný výzkum skutečně rozšiřuje poznání ekonomické reality, nebo jsou pouze jakýmsi soudobým vědeckým l'art-pour-l'artismem, podobně jako např. rozsáhlé modely budované od 60. let v tradici P. Sraffy a jeho práce *Výroba zboží pomocí zboží*.

Report on Master Thesis

Institute of Economic Studies, Faculty of Social Sciences, Charles University in Prague

Student:	Tomáš Zelený
Advisor:	Josef Stráský
Title of the thesis:	Modelling of government spending and endogenous tax rates in New Keynesian models – the case of Czech Republic

Vedle těchto principiálních pochyb (jež jsou ale adresovány spíše celé „škole“ podobných přístupů než autorovi) práce obsahuje některé drobné technické nedostatky. Někde je nepřehledné značení použitých proměnných nebo zcela chybí (str. 13 a další), nejsou vysvětleny použité proměnné nebo pojmy (co je „kapitál“ na rozdíl od dluhopisů a peněžních zůstatků ve výchozím modelu dynamické stochastické všeobecné rovnováhy?), určitě by bylo z hlediska čtenářova komfortu vhodné doplnit práci přehledným seznamem použitých proměnných. Práce Tonner et al. uvedená v seznamu použité literatury (z níž autor čerpal jeden z odhadnutých modelových parametrů pro českou ekonomiku) není na seznamu ediční řady Working Papers ČNB, jak je uvedeno v práci, nýbrž jde o článek publikovaný v r. 2011 ve Financích a úvěru (zřejmě článek původně vznikl jako pracovní materiál pro ČNB a autor čerpal z takového manuskriptu, pak ale měl být označen jako „mimeo“). Některé pasáže Závěru jsou doslovně shodné s částmi předchozího textu. Chtěl bych ocenit výbornou autorovou angličtinu, nicméně i zde je malý prostor k zlepšení (např. hned v názvu práce by zřejmě měl před jménem naší země být určitý člen).

SUMMARY OF POINTS AWARDED:

CATEGORY	POINTS
<i>Literature</i> (max. 20 points)	20
<i>Methods</i> (max. 30 points)	26
<i>Contribution</i> (max. 30 points)	27
<i>Manuscript Form</i> (max. 20 points)	17
TOTAL POINTS (max. 100 points)	90
GRADE (1 – 2 – 3 – 4)	1

NAME OF THE REFEREE: PAVEL MERTLÍK

DATE OF EVALUATION: 19 June 2012

Referee Signature